

Case Sigma

Natuur en Veiligheid Hand in Hand: Het Succes van de Vlaamse Estuariene Inrichtingswerken

Grootschalige inrichtingswerken, zoals het Sigmaplan en de Zwinuitbreiding, zorgen voor herstel en een natuurlijke invulling van overstromingsgebieden, moerassen, slikken en schorren, en hun typische soorten in

Vlaanderen. Deze projecten gelden als een schoolvoorbeeld van hoe koppelkansen tussen waterveiligheid, natuurherstel en klimaatadaptatie op een geïntegreerde manier worden benut.

Toenemende Trends in Estuariene Habitats

De inspanningen werpen hun vruchten af in de vorm van een duidelijk toenemende oppervlakte van cruciale habitattypen. Het habitattype 1130 (Estuaria) zag zijn areaal groeien dankzij de uitvoering van het Sigmaplan, met projecten zoals de ontpoldering van het Groot Schoor van Hamme en de Prosperpolder.

Specifiek voor de Zwinuitbreiding is er een duidelijke winst geboekt voor de habitats 1140 (Slik- en zandplaten die droogvallen bij eb) en 1320 (Schorren met slijkgras). De oppervlakte van deze slikken en schorren nam toe door de ontpoldering in Knokke en uitbreidingen in het IJzer-estuarium. Hoewel de kwaliteit van de slijkgrasvelden nog onder druk staat door onder meer de dominantie van hybride en invasieve soorten, is de fysieke gebiedsuitbreiding op het terrein een feit.

Iconische Soorten Keren Terug

Een aantal soorten die onlosmakelijk verbonden zijn aan deze natte ecosystemen profiteren van de habitatverbetering. De verbeterde waterkwaliteit in de Zeeschelde en de toename van estuarien leefgebied hebben geleid tot de succesvolle terugkeer van de

fint, een vissoort die voorheen in onze wateren was uitgestorven. Het herstel van een aantal van de vispopulaties heeft op zijn beurt de voorzichtige herkolonisatie door de otter mogelijk gemaakt.

Ook bij bepaalde moerasvogels zijn de trends hoopgevend. Zo doet de lepelaar het uitstekend. De woudaap en de roerdomp vertonen beide een positieve populatietrend.

Toekomstperspectieven en Herintroducties

Naarmate deze gebieden zich verder ontwikkelen, wordt verwacht dat andere kritische soorten zullen volgen. De grote karekiet is een voorbeeld van een vogelsoort die afhankelijk is van de verdere rijping en kwaliteit van deze moerasgebieden.

Zodra de kwaliteit van de habitats en omliggende gebieden voldoende stabiel is, kan worden bekeken of een soort kan worden geïntroduceerd. In de Zwinstreek, in het bijzonder in de Zwinpolders, wordt specifiek gedacht aan de rugstreeppad, waarvan de populaties momenteel nog kwetsbaar zijn. Ook voor de grote modderkruiper is de trend alvast positief, wat hoop biedt voor een duurzaam herstel in de heringerichte valleigebieden van het Schelde-estuarium.

De SIGMA-werken tonen daarmee overtuigend aan dat grootschalige infrastructuurprojecten en robuuste natuurontwikkeling elkaar kunnen versterken en zo bijdragen aan een klimaatrobuuster Vlaanderen.

Beelden: Vildaphoto
